

[Poul Hartling.]

lektorer og seminarielærere fra? Vi har en god højere uddannelse i dette land, en lang og fin universitetsuddannelse af cand. mag. er, magistre o. s. v. i en række fag. De underviser rundt omkring i skoler fra 1. real og opefter, eller de er optaget af andet arbejde for det daglige brød. Der er vel nogle af dem, som har videnskabelige anlæg; der er vel nogen af dem, for hvem man skulle lette vejen til at tage et arbejde op i den højere undervisning. Jeg har ikke noget konkret forslag, men jeg vil dog pege på, at man måske skulle overveje at skaffe legater eller midler i et vist omfang, så man kunne frigøre sådanne veluddannede folk fra en del af deres daglige arbejde, give dem hjælp til studierejser eller til lignende videre uddannelse. Vi vil i hvert fald fra venstres side pege på problemet, og vi vil også gerne være med til at bidrage til dets løsning. Jeg mener, det vil være til gavn for gymnasieskolen, ja, for universiteterne, for alle slags højere undervisninger, derfor også naturligt for den, som vi taler om i denne sammenhæng. De øvrige enkeltheder skal jeg lade ligge til udvalgsarbejdet.

Om det andet lovforslag, forslaget om højere forberedelseseksamen, vil jeg i korthed sige, at vi fra venstres side står positivt til det. Vi har hele tiden været ivrige for og lagt et godt ord ind for, at der skulle være to adgangsveje til læreruddannelsen eller i hvert fald mere end en. Det fremgår også af betænkningens forslag, det fremgår af undervisningsministerens forslag både det fra maj og det nu, det er også et klart træk i, hvad f. eks. udvalget af 1965 har udtalt, at vejen om ad gymnasierne stadig skal stå åben. Det er den ene vej, og den har givet os fortræffelige og veluddannede lærere. Den studenterlinje, som blev gennemført i juni 1947, blev dengang modtaget med megen skepsis, og det blev fastslået, at den var midlertidig. Jeg tror, at alle, der har kendskab til tingene, vil sige i dag, at den er helt uudværlig.

Det er den ene vej, men vi vil fastholde, at der også kan være andre veje til en læreruddannelse. Jeg sagde ved første behandling af læreruddannelsesforslaget noget derom, og jeg kan anerkende, at det lovforslag, som nu foreligger, og som vi jo savnede i

maj måned, går i den retning, som jeg ved den lejlighed stærkt pegede på. Det nye ved lovforslaget er det, at det ikke er en adgang, men en afgang; det er ikke bare en adgang til en læreruddannelse, men det er en afgangseksamen, som samtidig kan være adgangstegn til andre uddannelser. Deri ligger der en klar bestræbelse for at undgå de efterhånden meget berømte blindgyder, for at gøre hele uddannelsen mere bøjelig, at give flere muligheder, og det er på linje med de uddannelses tanker, som vi i venstre går ind for, så det kan vi tilslutte os.

Imidlertid er der dog for os mange spørgsmål knyttet til udformningen af denne højere forberedelseseksamen. Hvad skal disse højere forberedelsesfolk kunne bruge deres eksamen til? I parentes bemærket kunne man måske foreslå, at vi kaldte dem for HFER. Det er sådan en kort betegnelse, og noget må de jo hedde. Vi har noget, der hedder HDER; jeg ved godt, at det er noget helt andet; men hvorfor ikke kalde dem HFER? Jeg kan godt finde på nogle vittigheder i den forbindelse, men dem har jeg nu ikke tænkt at udlevere på forhånd, jeg vil bare stille det forslag til rådighed, at man kunne kalde dem HFER. Altså en HFER skulle have adgang til en række andre uddannelser. I fremsættelsestalen siger den højtærede minister, at disse forhandlinger vil han snarest gå i gang med.

Ja, ja, så sidder man jo tilbage med en række spørgsmål. Man spørger f. eks. sig selv: hvordan vil prøven så blive? Kan det på én gang være en almindelig afgangseksamen og samtidig være adgang til en bestemt uddannelse? Foreløbig minder undervisningsministeren jo mest om Kraka, der på én gang skulle være påklædt og nøgen. Hvis man på én gang vil gøre uddannelsen meget almen, så giver den ikke bestemt adgang til bestemte uddannelser; hvis man på den anden side vil gøre den meget forgrenet eller speciel, så mister den det almene præg, og så bliver det meget nemt en indledning til en blindgyde.

Man spørger også i samme sammenhæng: hvor skal den føre hen? Jeg forstår godt, at ministeren snarest vil i gang med forhandlingerne derom. Jeg forstår også godt, at man ikke på forhånd vil ligesom læse noget fast, men man må jo dog nå frem til det på en eller anden måde. Skal HFERne have